



"זהו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

הרב מרדכי אליהו כתב ספרי הלכה רבים: מאמר מרדכי - על הלכות שבת ומועדים, על שמיעה, דרכי טהרה, ספרי שו"ת - דברי מרדכי, שו"ת הרב הראשי, דרכי פסיקה על קיצור שולחן ערוך על פי הבן איש חי וכף החיים, ועוד ספרי הלכה וספרי דרשות והגות. דבריו מסודרים ובהירים, והכל יכולים לקרוא ולהבין את הכתוב בהם. בהלכה היה פוסק פעמים רבות ככתוב בספרי הקבלה ובעיקר על-פי הרב יוסף חיים, הבן איש חי, פסקי הלכה בתוך סידורים וסליחות ועוד. השיב לפי מנהגי קהילות ספרד ואשכנז, בכתביו הרבים הוא עסק בכל סוגי השאלות - שאלות אישיות וציבוריות, בענייני משפחה וקהילה, מדינה וחברה ועוד. השיב לפונים מהארץ ומחו"ל, לדיינים ולפשוטי עם, והכל בחדות ובבהירות. היה ידוע ומפורסם בבקיאותו ובידיעותיו המקיפות בנגלה ובנסתר. שימש כדיין בבית הדין הרבני בבאר שבע ובבית הדין הגדול בירושלים, כראשון לציון ובראש אבות בתי הדין. נעין במעט שבמעט מתוך פסקיו וכתביו הרבים.



"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך - ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות "ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

א. תפילה - תפילת ענחה ללא חזרת הש"ץ
קורה לעיתים שבזמן תפילת ענחה אנשים עמהרים בשל אילוצים שונים, ואז יש שמתפללים ענחה קצרה. החזן אומר עד ברכת "האל הקדוש", ואחר כך מתפללים תפילת לחש ללא חזרת הש"ץ.
הרב מרדכי אליהו (שו"ת פאמר מרדכי, ב, אורח חיים, סימן י) נשאל על כך וכתב בשם מרן הרב יוסף קארו (בית יוסף, טור אורח חיים, סימן רל"ד):

וש"ץ מחזיר התפילה... וכן נוהגים האשכנזים... אבל הספרדים אין נוהגים לחזור ש"ץ התפילה בענחה אלא מתפלל ש"ץ עם הציבור בקול רם ואומר קדושה וברכת אתה קדוש ואח"כ אומר האמצעיות בלחש עם הציבור ומתחיל ברצה בקול רם וגומר תפילתו בקול רם. ומנהג האשכנזים הוא הנכון, וכן הנהיגו חכמים שלפנינו בצפת תוב"ב וגזרו לעובר על תקנתם.

הרב משה איסרליש, הרמ"א (סימן קכ"ד, סעיף ב') כתב בנוגע לתפילה קצרה שאין לנהוג כן אלא בשעת הדחק:
וכן אם הוא שעת הדחק כגון שירא שיעבור זמן התפילה יוכל להתפלל מיד בקול רם והציבור מתפלל עמו עלה עלה בלחש עד לאחר הא-ל הקדוש.

רבינו האר"י ז"ל הקפיד מאוד כמבואר בשער הכוונות (ענין כונת תפילת הענחה, דרוש ב', דף נ"ב, עב'), הובאו דבריו בכף החיים (סימן רל"ב, אות ט):

והאר"י ז"ל היה נזהר מאוד בתכלית שלא לאמרה בלא חזרה, אלא בתחילה בלחש ואחר-כך בקול רם כמו בתפילת שחרית, ואף אם היה סמוך לשקיעת החמה פעט. ולא עוד אלא אפילו אם היה בערב שבת קודם לשקיעת החמה היה אמרה בלחש ואחר-כך אמרה בקול רם.



"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

הלכה למעשה פסק שאם מתפללים תפילה קצרה, בני קהילות אישכנו ונהגים להתחיל תפילת לחיש לאחר שהחזן עסיים ברכת "האל הקדוש" ובני קהילות ספרד מתחילים את התפילה מיד עם שליח הציבור עלה בטלה, עליהם לענות קדושה, ולהמשיך עד סוף התפילה כרגיל. שאלה זו היא דוגמא לפסיקה שפעמיים באופן ברור את הנהוג בקהילות אישכנו וספרד. יחד עם זאת תפילה קצרה נאמרת בשעת דחק וכשאין ברירה, עם האמירה שלפי האר"י ז"ל שלא להפסיד חזרת הש"ץ.

ב. שבת - שימוש בפלטה בשבת
הרב מרדכי אליהו כתב תשובות ופסקים רבים בכל הקשור להלכות שבת. אחת התשובות המפורסמות שלו היא בנוגע לשימוש בפלטה של שבת (שו"ת מאמר מרדכי, כרך ד', הלכות שבת, סימן ז). בענין להניח דבר יבש על האש בשבת - אסור אפילו אם האש היא גרופה וקטומה. עיין ברמ"א (אורח חיים, סי' רנ"ג, סעיפים ה-ט) ובשולחן ערוך (אורח חיים, סי' שי"ח, סעיף ט"ו) שרק על פי הקדירה מותר, היינו על המיחם או על הקדירה משום דלא מיחזי כמבשל כדעת הרשב"א (ע"ב, ד"ה: "מביא"), אבל על האש (והוא הדין על פלטה) - אסור. "גרופה וקטומה" - הכוונה שהאש גרופה מגחלים, וקטומה שפוזר אפר על הגחלים כדי להפיג חומם. איש מכוסה על ידי מתכת או כל כיסוי אחר, ושגם הכפתורים באמצעותם מדליקים ומכבים את האש בכיריים מכוסים גם הם, נקראת איש גרופה וקטומה. פלטה של שבת מופעלת באמצעות סלילי חשמל, וגם היא מכוסה במתכת.



"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך - ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות "ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

על פי המקורות שצוינו אסור להניח בשבת אף לא דבר יבש (-חלה, פיתה, תבשיל אורז מוכן ללא רוטב, בורקס) על הפלטה עצמה, אלא רק על סיר שכבר מונח על הפלטה. הסיבה שאסור להניח בשבת על הפלטה אף לא דבר יבש הוא מפני "דמיחזי כנטבשל". האדם נראה כמו שהוא מבשל, אופה על הפלטה. והמשיך הרב אליהו:

ולפיכך אוכל יבש - מותר להניחו רק על גבי המיחם או על גבי קדירה, ושם הוא יכול להתחמם אפילו עד ליד סולדת בו [חום גבוה מאוד] (והוא הדין להניח שם לחם שמותר, אולם אם מתכווין להצניפו - אסור). וכל זה רק על גבי המיחם או על גבי הקדירה או כנגד המדורה, ולא על המדורה עצמה.

אבל אין להניח קדירה עם תבשיל אפילו יבש המבושל כל צרכו על האש או על הגחלים, ואפילו הם גרופים וקטומים - אסור, אפילו מערב שבת וכל שכן שאסור בשבת. אסור כמובן להניח תבשיל על אש מגולה בערב שבת, ובוודאי בשבת עצמה.

ודיינו שאנו מעלימים עין מפלטה של שבת לגבי להניח עליה אוכל בערב שבת ויש אפילו שמכסים אותה גם בבגדים מערב שבת, ולפי דעת פרן זה אסור מדין הטמנה, אבל להתיר בשבת להניח עליה דבר - הרי זה איסור גמור, אפילו אם הוא מבושל כל צרכו והוא יבש.

ובדבר לח, היינו שרואים שיש בו נוזל - אסור להניחו אפילו על גבי המיחם, היינו "כנגד המדורה" באופן שאם ישאר שם זמן רב אפשר שיגיע לחום שהיד סולדת בו, אף על פי שמניחו רק לזמן קצר והוא עתה מתחמם בחום שאין היד סולדת בו. אבל אם הוא מרוחק מהאש או על גבי מיחם שאף אם מונח שם זמן מרובה לא יבוא לעולם לחום שהיד סולדת בו, רק אז יהא מותר, כמבואר בשו"ע (סי' שי"ח' סעי' ח', י"ד).



"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

אנו מעלימים עין מפלטה של שבת, כי לדעת הרב אליהו הפלטות הרגילות נחשבות כאש גלויה, מפני שבמבנה הפלטה יש גוף חימום פנימי שכמובן לא ניתן לבשל עליו, אך גוף החימום מכוסה בעתכת שעליה מחממים תבשילים. לכן לפי הרב אליהו:

א. לנוהגים כשולחן ערוך: ראוי להשתמש בפלטה הנקראת: "פלטה ירושלמית" אשר מעל הסליל החשמלי יש פח נירוסטה, ומעליו בגובה אצבע ישנו כיסוי נוסף, ובאופן זה הותרה שהייה בערב שבת עיטום שאין ליתן עאכלים על הפלטה בערב שבת מדין הטמנה, אך הפניחים על פלטה רגילה בערב שבת יצפו את הפלטה בנייר כסף והנח להם לישראל וכו'.

ב. אסור להניח שום אוכל על הפלטה או איש מכוסה אחרת בשבת [ואפי' על פלטה ירושלמית], אפילו יבש ואפילו אם נמצא בתוך כלי, ואפילו אם הפיחם או הקדירה פונחים בערב שבת על גבי האש. אבל מותר להניח דבר יבש על גבי פיחם או קדירה אפילו אם יגיע לחום שהיד סולדת בו.

ג. אסור להצניח לחם בשבת אפילו על גבי פיחם או קדירה.

ג. פסקי דין בבית הדין הרבני

הרב אליהו היה דיין בבית הדין במישך שנים רבות. הוא ישב בהרכבים עם גדולי הרבנים כמו הרב יוסף שלום אלישיב, הרב עובדיה יוסף, הרב שאול ישראל, הרב אברהם אלקנה כהנא שפירא, הרב שלמה גורן, הרב יוסף קאפח, הרב יעקב בצלאל ז'ולטי, ועוד ועוד, עד היותו הראשון לציון וראש אבות בתי הדין. לפנינו עשרות רבות של פסקי דין שהוא היה שותף בהם.



"זהו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

1. הלכות שכנים

להלן פסק דין משנת תשל"ט שהיה בבית הדין הרבני הגדול (פסקי דין של בתי הדין הרבניים בישראל, חלק יב, עמ' 262-279). בהרכב ישוב: הרב שאול ישראל, הרב יוסף קאפח, והרב מרדכי אליהו.

הנידון: תביעה לפינוי חלק בית כנסת שמתחת לדירת מגורים. הערעור שלפנינו הוא על פסק דין של כבוד ביה"ד האזורי לירושלים מיום כ"ב טבת תשל"ז (תיק 77/תשל"ח), בו דחתה התביעה לפנוע פלקבוע מקום תפלה בחלק מאולם התפלה של הנתבעים הנמצא מתחת לדירת התובע. הערעור הוגש מטעם התובע.

המערער טען כנגד הרחבת מקום התפלה לתחת דירתו. קודם לכן היה בית הכנסת קטן בקומה הראשונה, ולאחר שהרחיבו אותו יוצא שבית הכנסת הוא בקומה תחתיו. טענותיו: א. יש הרבה רעש. ב. דירתו היא מעל בית כנסת ובהלכה כתוב שאין לישון מעל בית כנסת. ג. היות בית כנסת מתחת לדירתו מפחית את ערך הדירה שלו. הנתבע טען שיעוד לפני ההחרבה התפללו תחת ביתו, והמערער היה יכול להביא בחשבון אפשרות הרחבת בית התפלה לאותו מקום בזמן שיהיה צורך לכך. העובדה שאין לישון מעל בית כנסת היא בעיה של המערער, אך לבעלי המקום מותר לעשות שם בית כנסת. ואשר לרעש, גם קודם לכן היה רעש מבית הכנסת לפני הרחבתו. לאחר דיון ארוך בכמה נושאים הקשורים לקדושת בית כנסת והלכות שכנים, הפסיקה היתה שהערעור נדחה. "והכל בתנאי שהמשיטעים ישתישו בבית הכנסת ככל מקום תפילה, ולא מקום לצעקה וכינוסים, או לחגיגות המפריעות ומטרידות את הדיירים, כמו שהבטיחו לפנינו".



"זהיו עיני מוריק רואות את תלמידך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

הרב מרדכי אליהו כתב עוד כמה משפטים בסוף פסק הדין בשם של כל הדיינים:

ובסיום הדברים, אנו מבקשים משני הצדדים לשכוח כל המשפטים והדיינים והויכוחים שהיו ביניהם, ובפרט שהתובע חיש לסברות האוסרים, והנתבעים כוונתם לש"ש שרוצים מקום לתורה ולתפילה, ובני תורה הם, וע"כ את זהב בסופה. עליהם לעשות שלום ביניהם, ולכבד איש את רעהו, ויחסי אהבה ואחווה ישררו ביניהם, כיאה ונאה לשכנים טובים וטוב שכן קרוב. מרדכי אליהו.

2. הלכות גיטין - כתיבת שם המקום בגט בעיר בחוץ לארץ

הרב אליהו היה משיב גם לשאלות ששאלו אותו רבנים ודיינים ובהם גם כאלו הגרים בחוץ לארץ. להלן תשובה משנת תשמ"ו (שו"ת מאמר מרדכי, כרך ג', אבן העזר, סימן יב) לרב הראשי של העיר ליאון בצרפת. בעיר זו הוקם בית דין, והדיינים התלבטו איך לרשום בגט את שם העיר. כתיבת המקום בשטר הגט באופן מדויק כמו שמותיהם של האיש והאשה, הם הלכות חשובות אך עורכבות מאוד. לאחר דיון בהלכות הכתיבה של גט, והדרך לכתוב את שם המקום, כתב הרב אליהו:

יכתבו כך: "במתא ליאון דיתבא על נהר רון על נהר סון" [תרגום: בעיר ליאון שיושבת על נהר רון או נהר סון]. או "בליאון פתא" [תרגום: בליאון העיר], ועדיף כנוסח הראשון אבל אין זה מעכב. וחשוב הוא שכל רבני וחברי בית הדין של פריז וכן הרבנים הדריים בליאון יתאספו יחד ויחליטו על נוסח הגט... וכן מי שיסדר את הגט, היינו אם יש לכם מי שבקי בגיטין, שלא תצא ח"ו תקלה. ואח"כ לפרסם שכך החלטתם לכתוב בגט.



"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

ג. הסכמות ודברי ברכה לספרים ועיון בספר
דיינים, רבנים ותלמידי חכמים רבים, מהארץ ומהעולם, היו פונים לרב אליהו
כדי שיכתוב "הסכמה" או דברי ברכה לספר שהם הוציאו. הרב אליהו היה
מעיון בספר ועלבד דברי השבח למחבר, היה מוסיף ודן בדברי המחבר.
ברכתו של הרב אליהו נועדה לחזק ולעודד את המחבר להמשיך ולכתוב
חידושי תורה, והעיון בדבריו נועד להוסיף וללבן את הדברים עוד. להלן
שתי דוגמאות:

האחת (שו"ת מאמר מרדכי, כרך ג', חושן משפט, סימן ב):
ב"ה, כ"ו טבת תשנ"ג.

ראה ראיתי את הספר החשוב "ביכורי אשר" ח"א אשר חיברו הדיין
המצוין, דיינא דנחית לעומקא דדינא הרה"ג ר' מסעוד (אשר) אלחדד
שליט"א, הערוך בטוב טעם ודעת פסקים ושו"ת, שכתב בשבתו על מדין
בבתי הדין באשדוד ובירושלים וכן כללים מכתובת שמות הגט. ועיינתי
בפסקיו וראיתי שהוא יורד לעומק הדין חורז וקודח מראשוני ראשונים עד
אחרוני אחרונים בבקיאות נפלאה ובעיון ישר.

בדבריו שם דן הרב אליהו במה שכתב המחבר "בדין הצמדת הלואה
לדולר; בענין עדות קרובים". דוגמא נוספת (שו"ת מאמר מרדכי כרך ד
הלכות שבת סימן לג) לרב שגר בצרפת:

ראה ראיתי עלים לתרופה מהספר היקר והחשוב שאלות ותשובות לב
חנון אשר חברו הרב הגדול מעוז ומגדול איש רב פעלים לתורה ולתעודה
גומל חסדים טובים הרב הגאון אברהם פימן רב בק"ק מרסי. הספר הוא
שו"ת אשר המחבר הנ"ל ערך אותו וכתבו בטוב טעם ודעת, אסף וקבץ
מראשונים ואחרונים על הנושאים שנשאל בהם, ויש בזה חדשים וגם
ישנים ואמינא לפועלו ישר ופוצו מעיינותיו חוצה.

בדבריו שם דן הרב אליהו בנוגע לתענית לכפרה בשבת.



"זהו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

ד. יום העצמאות, מדינת ישראל, הכנסת, ו"מיהו יהודי"

הרב אליהו היה ראה בתקופת מדינת ישראל את ראשית הגאולה. כך השיב (שו"ת הרב הראשי, ב, סימן קנ"ג, עמ' 371) בנוגע לסיבות בגללן יש לומר הלל ביום העצמאות:

הרבנות הראשית תיקנה לומר הלל ביום העצמאות, מהסיבות הבאות: יצאנו מעבדות לחירות, משלטון זרים לשלטון עצמאי שלנו, שיערי הארץ פתוחים לכל יהודי וריבוי מוסדות התורה בארץ, עד שאפשר לומר שלא היה כדורנו בו יש כל כך הרבה ישיבות ומוסדות תורה וכו' - אלו הם סימני גאולה וודאיים.

כך הוא ראה את ייעודה ותפקידה של מדינת ישראל כשעסק בשאלה האם למדינת ישראל מותר לפכור נשק למדינות אחרות בעולם (שו"ת מאמר מרדכי, כרך ב', יורה דעה, סימן ח):

אלא כדברי הרמב"ם בפירוש המשניות (פרק א', עבודה זרה, משנה ז): "שלא לעזור המשיחיתין בארץ להשחית". היינו, עם ישראל ממונה על שלימות העולם, ודרכי המוסר והתנהגות בני אדם בו, ואסור לאפשר לאומה להלחם עם אומה אחרת ולהשחיתה. ואם עושים כן, אנו עוזרים להם באיסור השחתת העולם, וזה אסור לאיש הישראלי, אלא אם כן יש תועלת בזה להגנת עם ישראל, וכמו שפסק הרמב"ם שם, ושו"ע (יורה דעה, סימן קנ"א, סעיף ו). דהיינו, טעם האיסור הוא - עם ישראל הינו אחראי לעולם, ועוזר כביכול לקב"ה לשמור על העולם שנברא על ידו הקדוש ברוך הוא שישאר בשלימותו.

על מעמדה של הכנסת בקביעת חוקים הנוגעים להלכה, ובהקשר לעניני גיור, כתב הרב אליהו לרב הראשי של אנגליה הרב עמנואל יעקובוביץ (שו"ת מאמר מרדכי, כרך ג', יורה דעה, סימן טו):



"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך - ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות "ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

מסכים אני בכל לב עם כבוד תורתו שקביעת מיהו יהודי אינה שייכת לכנסת, כיון ששם אפילו אם ישבו רבנים, הרי הם חברי כנסת בלבד. אולם הדרישה כיום היא שיתקנו את מה שקלקלו. חוק השבות מגדיר על מי חל חוק זה (הרשאי לעלות לארץ). וביניהם נאמר "יהודי או שנתגייר". ורוצים לפרשו נתגייר בכל סוג של גירות. הגם שאינו גר לפי דין תורה ולפי זה כותבים כאן בתעודת הזהות שהוא יהודי מי פרישה לטי שאינו רב, לקבוע מיהו יהודי. ולכתוב כך בתעודת זהות של מדינת ישראל. על זה הצעקה. זהו מה שדורשים, לפחות לתקן שנתגייר כהלכה. ורק אז אפשר לכתוב עליו יהודי.

ה. ארץ ישראל: היתר מכירה בשנת שמיטה
הרב אליהו כתב ספר בהלכות שנת שמיטה. רבני פכון התורה והארץ התיעצו איתו הרבה פעמים, ושיעורו היה השיעור המרכזי בכל שנה בכנס השנתי שהתקיים בט"ו בשבט. בנוגע להיתר המכירה (מאמר מרדכי - שביעית, מאמרים, סימן כא) הוא כתב:

דיני שביעית ואיסורם רבים הם, ונוגעים למעשה כמעט בכל צעד במשך שנת השמיטה. הרבנות ושארי הגופים הממונים על הציבור ועומדים על משמרת הקודש בכל מה שנוגע להלכות מעשיות, מתיעצים בכל עת כיצד להסיר המכשולים העולים על הפרק עם הזמן. ואם בעניינים כלליים הדברים אמורים, על אחת כמה וכמה בענייני שמיטה שהם מעשיים בכל יום ובכל עניין. אחת העצות שנתקבלה למעשה על רוב הציבור היא "היתר מכירה". עצה זו עוררה סערה בקרב הרבנים, ורבים התנוכחו וחלקו על אופן יישומה אם בכלל. יש האומרים שאסור לחון גויים - "לא תחנם", ואין לקנות מהם פירות וירקות שיתעשרו מזה, ומי יודע להיכן הולך הכסף. ו"א"ש" לא תחנם" כולל גם מכירת קרקע לאינו יהודי ואפילו לזמן קצר, ועוד ועוד.

כך שנפוץ הרושם שעצה זו נוהגת "בדיעבד" ולא לכתחילה. במאמר שלפנינו יבואר, שלמרות שדעתנו כדעות האומרים שהנהגה זו אינה לכתחילה, אבל יש בה כדי להציל מעכשולים חמורים מאוד.

הרב אליהו האריך להסביר מדוע בכל זאת עדיף להיעזר בהיתר המכירה בשנת שמיטה, ובמיוחד שמדובר בהספקת פירות וירקות לכלל הציבור.



"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך - ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות "ואהבת לרעך כמוך"

הרב מרדכי אליהו - פסיקה הלכתית

כתיבה: הרב יהודה זולדן מפמ"ר להוראת התלמוד והתושבע"פ

1. קריאה ופסיקות של שני הרבנים הראשיים - הרב מרדכי אליהו והרב אברהם אלקנה כהנא שפירא: איסור פגיעה והכאה של ילדים

הרב אליהו כיהן כרב אשי יחד עם פו"ר הרב אברהם אלקנה כהנא שפירא (בין השנים: תשע"ג-תשנ"ג). היה ביניהם כבוד הדדי ושיתוף פעולה פלא, והם פרסמו יחד כמה קריאות ומסרים לציבור הרחב וגם פסקי הלכה. אחד מהם "קריאת הרה"ר נגד הכאת ילדים" (שו"ת הרב הראשי, חלק א, עמ' 170; הרבנות הראשית לישראל - 70 שנה, חלק ב עמ' 578):

י"ג כסלו תשנ"ב

לאחרונה התרבו מקרים של אלימות כלפי ילדים שמיעוטם אף הסתיים במות הילד המוכה. עושי מעשים אלו פועלים כאילו לפי עקרונות היהדות ומתוך הבנה מעוותת של דברי רבותינו ז"ל: חוסך שבטו שונא בנו" (על-פי משלי כ"ב, ו). יש מי שטועים לחשוב כי זוהי דרך היהדות. יש להדגיש כי אין זו דרכה של תורה, ומעשים ופשעים אלו הנם נגד עקרונות היהדות הפועלת ומחנכת מתוך אהבה, חיבה, קירבה, סבלנות וסובלנות כלפי ילדים, ומתירה רק: "שמאל דוחה וימין מקרבת", מתוך מגמה חינוכית.

"לא הקפדן עלמד" (אבות ב', ו). נעשה כולנו כל שביכולתנו לפעול במאור פנים, בלימוד ובהסברה ונמנע מצבים מיותרים של אלימות פיזית אטו אחרת. כל מי שבידו מידע כלשהו על ילד מוכה, חייב על פי דין להעבירו מידיית לרשויות המוסמכות כדי למנוע חלילה פגיעה בגוף ובנפש ושפיכות דמים, רחמנא ליצלן.

סיום

ליקטנו קומץ מתשובותיו ההלכתיות הרבות מאוד של הרב מרדכי אליהו. ישנם נושאים רבים עליהם כתב בעיון רב ובהיקף גדול. דבריו הבהירים והברורים בכל הנושאים, פסיקותיו, הליכותיו והנהגותיו, משמשים אבן יסוד לכל דיין, רב ותלמיד חכם, ואף לפשוטי עם. דבריו ערוכים ומסודרים, עמוקים ופרוממים. הכל מוזמנים לעיין וללמוד מספריו - ספרי השו"ת וההלכה, הדרשות והשיעורים, ולהתעשר מהם.